

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. I.SI-1921/77-2
od 30.I 1978.

Vijeće: Danijel Gamberger, Lida Horvat-Mandić, prof.dr
Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Odgovornost željeznice za manjak robe - Primalac gubi pravo na tužbu prema željeznici za manjak robe ako vidljivi manjak nije utvrdio zajedno s predstavnikom željeznice prije nego je robu preuzeo - Ne gubi pravo na tužbu unatoč okolnosti što manjak s predstavnikom željeznice nije utvrdio ako dokaže da za vrijeme preuzimanja robe nije bilo predstavnika željeznice nadležnog za utvrđivanje manjka

Tužitelj je osiguravajući zavod koji je svom osiguraniku nadoknadio štetu za manjak robe koju je prevezla željeznica. Tuženi je željeznica.

Tužitelj u svojoj tužbi navodi da je željeznica odgovorna za manjak robe od 33 kartona smrznutih pataka iz Poljske. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu.

Protiv ove presude žali se tuženi.

Pravodobnom žalbom tuženi pobija iz svih razloga koji su zakonom predviđeni u dispozitivu navedenu presudu kojom je presuđen platiti tužitelju 580,80 US \$ (dinara 9.989,75) s naslova naknade za manjak robe. Prema stajalištu žalitelja prvostepeni je sud neosnovano našao da je do manjka robe došlo tijekom željezničkog transporta. Prvostepeni je sud propustio utvrditi sve relevantne okolnosti i to naročito okolnosti pod kojima je roba bila iz vagona u Zagrebu istovarivana i prebrojavana bez prisutnosti predstavnika tuženoga. Potražna služba tuženoga ima permanentnu službu i stoga nije bilo razloga da primalac robe tek sutradan obavijesti tuženoga o manjku robe i da se tek tog dana sastavi zapisnik o uvidjaju štete i to na osnovi stanja koje je bilo utvrđeno u "Hladnjači" Zagreb, nakon što je roba već tamo bila uskladištena ove okolnosti nisu dokaz o osnovanosti stajališta prvostepenog suda.

Žalitelj predlaže da se pobijana presuda preinači i tužitelj odbije s tužbenim zahtjevom, podredno da se ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i ukinuo prvostepenu presudu iz slijedećih razloga:

Nesporno je da je tuženi prevezio pošiljku od 892 kartona smrznutih pataka iz Poljske za PIK da je pošiljka odnosno vagon prispio u Zagreb 17.IV 1974. sa ispravnim plombama; da je predstavnik primaoca prebrojavao robu prilikom njezinog istovara i da je ustanovio manjak od 33 kartona. Iz zapisnika o izvidjaju br.967 od 18.IV 1974. proizlazi da je pošiljka bila izdana primaocu nakon prispijeća bez primjedbe, i da je zapisnik o izvidjaju bio sastavljen u skladištu primaoca, te da je utvrđeno da je u skladištu uskladišteno 33 kartona manje nego što je to navedeno u odnosnom tovarnom listu.

Kako se radi o međunarodnom prijevozu robe, ima se ovaj spor razmatrati u skladu s propisima Međunarodne konvencije o prijevozu robe željeznicom (CIM). Prema par.1, čl.35. CIM-a željeznica je dužna odmah, ako imalac prava tvrdi da postoji djelomičan gubitak ili oštećenje robe, i ako je to moguće u prisutnosti imaoca prava, sastaviti zapisnik kojim se utvrđuje stanje robe, njezina težina, i ako je to moguće, visina štete, njezin uzrok i vrijeme kad se šteta dogodila. U smislu čl.46. Konvencije primitkom robe od strane imaoca prava gasi se u načelu svako pravo na tužbu protiv željeznice proisteklo iz ugovora o prijevozu željeznicom. Međutim, pod izvjesnim okolnostima pravo potraživanja se ne gasi, među ostalim i u slučaju da imalac prava dokaže da je šteta prouzročena zlonamjerno ili iz krajnjeg nehata željeznice i ako je utvrđiva nje, koje se imalo izvršiti prema čl.45, bilo propušteno samo krivnjom željeznice.

Prema tome, kako je nesporno da je vagon prispio u Zagreb s neoštećenim plombama, da ga je otvorio radnik tuženoga i da predstavnik primaoca prava nije stavio tom prilikom bilo kakve primjedbe, a niti je odmah tražio prebrojavanje robe, od odlučne je važnosti pitanje da li je taj predstavnik, kada je kod istovara robe (kojem tuženi nije prisustvovao) ustanovio navedeni manjak, odmah tražio od tuženoga da se sastavi zapisnik o izvidjaju. Iz iskaza svjedoka (koji je u ime primaoca robe bio prisutan istovaru i koji je robu prebrojavao) proizlazi doduše, da se roba

kod istovara iz vagona nije prebrojavala, već da je on, čim je nakon istovara cijelog vagona ustanovio manjak, smjesta tražio nadležnog radnika tuženoga, ali da ga nije bilo. Tuženi je, naprotiv, tvrdio da njegov potražna služba radi permanentno, i da stoga navod svjedoka ne odgovara stanju stvari. Prvostepeni sud nije u tom pogledu iscrpno utvrdio činjenično stanje, iako se radi o okolnosti koja može imati odlučan utjecaj na ovaj spr (čl.46, par. C/2).

Ukoliko bi prvostepeni sud na osnovi ocjene izvedenih dokaza i novih, koje će biti potrebno provesti u tom pravcu, našao da predstavnik primaoca iz objektivnih razloga nije bio u stanju pronaći predstavnika tuženoga i utvrditi manjak, te da se pozivom na gornju odredbu pravo tužitelja nije ugasilo, bit će potrebno da se utvrdi da li je tuženi eventualno na drugi način svojim propustom prilikom istovara robe iz vagona i utovara u kamion prouzročio navedeni manjak (čl.46, par. 2/a).

Kako iz razloga prvostepene presude nije vidljivo da je prvostepeni sud sve ove relevantne okolnosti ispitao i ocijenio, ne može se pravilnost pobijane presude ispitati sa sigurnošću. Valjalo je stoga pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno sudjenje i donošenje nove odluke.

L.H-M.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III Pž 492/78-2
od 2.VI 1978.

Vijeće: Jaroslav Chour, mr Veljko Vujović, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost za manjak tereta - Ulaganje protesta - Ako primalac pravovremeno ne uloži protest ne gubi pravo na tužbeni zahtjev, ali mora dokazati činjenice štete na koje se poziva - Ne gubi pravo na tužbu iako je protest podnesen nakon 4 i pol mjeseca od dana preuzimanja tereta - Činjenicu manjka utvrđuje sud na temelju dokaznog materijala po svom slobodnom uvjerenju

Tuženi je osiguravajući zavod koji je svom osiguravatelju nadoknadio štetu manjka tereta kojega je prevezio tuženi brodar.